

hos Embedsmænd, bliver Vurderingen i Penge en ren Skønssag. Dette gælder altsaa netop Embedsløn. Der kan man vanskelig faa en individuelt forskellig Løn ud over det, at man kan forfremme de udpræget dygtige til bedre lønnede Embeder, saafremt man da ikke derved kommer til at støde an mod en anden Doktrin: Anciennetetsprincippet. Det er derfor nødvendigt at ansætte en vis Normalløn, under hvilken man ikke kan gaa uden at jage alle kvalificerede Ansøgere bort, og som man paa den anden Side kun staar sig ved at forhøje, saa længe Forhøjelsen viser sig at lokke bedre Kræfter til Embederne, end de lavere Lønninger formaade. Jeg mener at have Erfaring paa dette Omraade fra min Virksomhed som Seminarielærer. Det var ganske tydeligt, at den Gang de fri Erhverv gav høj Løn, var Tilgangen til Seminarierne ringe, og Kvaliteten af dem, der mødte, var ogsaa ringe. Da Lærerstillingen blev bedre, sammenlignet med andre Erhverv, som kræver tilsvarende Kvalifikationer, blev Tilgangen større og ogsaa af bedre Kvalitet, saaledes at man gennem Optagelsesprøverne kunde sikre sig de bedst mulige. Saaledes virkede det paa de mandlige Seminarier. Naar det ikke gjorde det paa de kvindelige, laa det i, at for Kvindernes Vedkommende var Lærerindstillingen med Pension allerede i Forvejen saa begunstiget i Forhold til, hvad Kvinder kan opnaa i det fri Erhverv, at vi altid havde haft den bedst mulige Tilgang. Dér virkede altsaa Ligelønnen nærmest som et Offer paa Ridderlighedens Alter; naturligvis var det ikke, fordi man ønskede Silkestrømper paa alle Dæmbeben, men i Kraft af Doktrinen om lige Løn for lige Arbejde, endog med tilbagevirkende Kraft for de kvindelige Funktionærer, der i sin Tid var ansat maaske netop, fordi de var billigere.

Det eneste sunde Lønningsprincip saavel for Staten som for private Arbejdsgivere er at give den Løn, man staar sig bedst ved at tilhyde, fordi den skaffer en de bedste Arbejdere, og saa lade det blive en Arbejdsgiveren uredkommende privat Sag, om Funktionærerne vil stifte Familie eller hellere vil anvende deres Fritid paa anden Maade. Forsørgertillæg og Alimentationsbidrag har intet at gøre med Lønningsprincipper, hvad enhver let vil kunne indse, naar det drejer sig om egentlig Arbejdsløn. Ingen nok saa filantropisk Kunde vilde dog finde sig i at se sin Skomagerregning variere efter de tilfældige Skomageres Antal af uforsørgede Børn, Koner, Konkubiner eller

andet forsørgelsesberettiget Paahæng. I hvert Fald vilde det snart vise sig, at de ugifte og sædelige Skomagere, der intet Alimentationsbidrag havde at overværte paa deres Kunder, vilde faa al Søgningen, saa at Forsørgertillæget i Virkeligheden blev en Illusion. Det er kun saadanne irrationelle Væsener som Staten, der kan praktisere den Slags helt urimelige Doktriner. Og det samfundsfarlige ligger aabenbart ikke saa meget i Doktrinernes Skævhed i sig selv, thi Folk skal nok instinktmæssigt gaa udenom deres urimelige Konsekvenser, naar blot de har deres Frihed til at handle efter sunde og naturlige økonomiske Principper. Faren ligger alene i, at en offentlig Tvangsmagt som Staten eller Kommunen gør sig til Foregangsmand for bestikkende, men falske Doktriner, thi juridiske Love kan laves saa daarlige, det skal være, men sociale og økonomiske Naturlove lader sig hverken lave eller afskaffe, de gælder, enten man vil eller ej. Loven om Tilbud og Efterspørgsel er den eneste naturlige Regulator for Løn af enhver Slags. Det foreliggende Lovforslag er derfor ingen Lønningslov, men en Forsørgelseslov om Fattighjælp til de stakkels Tjenestemænd, hvis Arbejde ikke anses for at have saa stor Værdi, at de kan tilfredsstille deres Æresfølelse ved at sige: Jeg forsørger min Familie ved mit eget Arbejde. At Understøttelsen til disse Stakler beregnes efter temmelig indviklede og vilkaarlige Regler efter Børnenes Antal og Alder, skal jeg ikke gaa nærmere ind paa, men kun gøre opmærksom paa, at hvis Forsørgerbyrden virkelig skulde være Maalestok for Lønnen, vilde det sikkert være meget mere rationelt at beregne denne efter Familiens samlede Vægt end efter Individernes Antal og Alder. Betegnende er det, at naar man her vil indføre et Forsørgertillæg, har man ikke samtidig ophævet det negative Forsørgertillæg, man giver ved de snedige Love, vi har, som gennem Told og anden Beskatning rammer Familieforsørgere meget haardere end andre.

Kun paa et eneste Punkt har jeg i Lovforslaget fundet et Skridt i den rigtige Retning, men selvfølgelig tages dette Skridt ikke fuldt ud — det plejer jo praktiske Politikere aldrig at gøre. Jeg sigter hermed til Bestemmelsen om, at det Bidrag, som Tjenestemændene skal yde til deres egen Pensionering, sættes op fra 2½ til 3 pCt. af deres Gager. Jeg vil foreslaa — eller henstille til mere indflydelsesrige Medlemmer af dette høje Ting at foreslaa — at Nedskæringen af Tjenestemændene kommer til at bestaa i, at de fremtidig fuldt ud skal